

Liikkuva hammashoitotyö salkkuvastaanotolla– joustava, yhdistävä ja tuloksia tuottava

Kirjoittanut hankekoordinaattori Topi Nyman (suuhygienisti AMK) osana RRP2- hanketta.

Sisällysluettelo

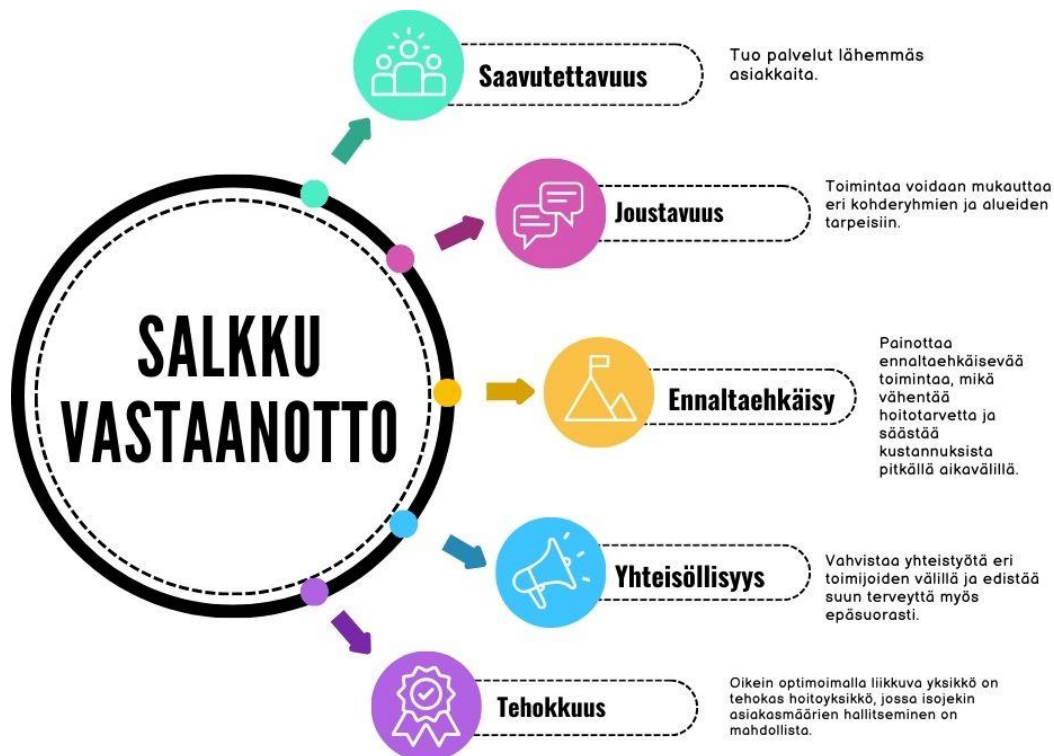
Liikkuva hammashoitotyö salkkuvastaanotolla– joustava, yhdistävä ja tuloksia tuottava	1
1. Toimintamallin alustaminen.....	3
1.1. Organisaation saamat hyödyt.....	4
1.2. Ajankäytöllisen resurssin maksimointi	5
1.3. Palveluiden kohdentamisen mahdollisuudet.....	6
1.4. Salkkuvastaanotto toiminta tukee hoitolatoimintaa	6
1.5. Asiakasryhmien saamat hyödyt.....	6
2. Suun terveydenhuollon salkkuvastaanotto toimintaan vaativat valmistelut	8
2.1. Instrumentaatio salkkuvastaanotolla	9
2.2. Henkilöstön koulutus.....	10
2.3. Palvelutarpeen kartoitus.....	11
3. Salkkuvastaanotto toimintayksikön toiminnan suunnittelu	12
3.1. Operaattorin valinnassa ja tiimimallin rakentamisessa huomioitavia tekijöitä.....	12
3.2. Toiminnan jalkauttaminen ja käytännön toteutus.....	13
4. Suun terveydenhuollon salkkuvastaanottotyön juurruttaminen	15
4.1. Salkkuvastaanotolla tapahtuvan hammashoitotyön toistuvuus ja sen vaikutukset työn juurrutukseen.....	16
5. Lopuksi	17

1. Toimintamallin alustaminen

Hyvinvointialueiden myötä suun terveydenhuolto on murroksessa. Resurssien rajoituksessa ja palveluverkkoja kehittäessä vaaditaan luovia ratkaisuja erilaisten palveluiden tuottamiseen. Salkkuvastaanotto on yksi lupaava vaihtoehto, joka tarjoaa joustavuutta ja asiakaslähtöisyyttä. Salkkuvastaanotto muokkautuu palvelutuottajan tarpeiden mukaan.

Miksi salkkuvastaanotto?

- **Tehokkuutta:** Palvelut viedään suoraan asiakkaiden luo, mikä säästää aikaa ja resursseja.
- **Vaikuttavuutta:** Uudenlainen ennaltaehkäisevä työ ja hoitovelan purkaminen parantavat suun terveyttä.
- **Asiakaslähtöisyyttä:** Palvelumahdollisuuksia on saatavilla erityisesti lapsille, ikäihmisille ja syrjäytymisvaarassa oleville.

Toimintamallin tarkoituksena on antaa peruskäsitys suun terveydenhuollon salkkuvastaanotto toiminnan aloittamiseen, sen suunnitteluun ja lopulta toiminnan juurruttamiseen. Liikkuvassa hammashoitotyössä voidaan toteuttaa samoja toimenpiteitä, kuin kiinteässä hoitolassa aina hammaslääkärin

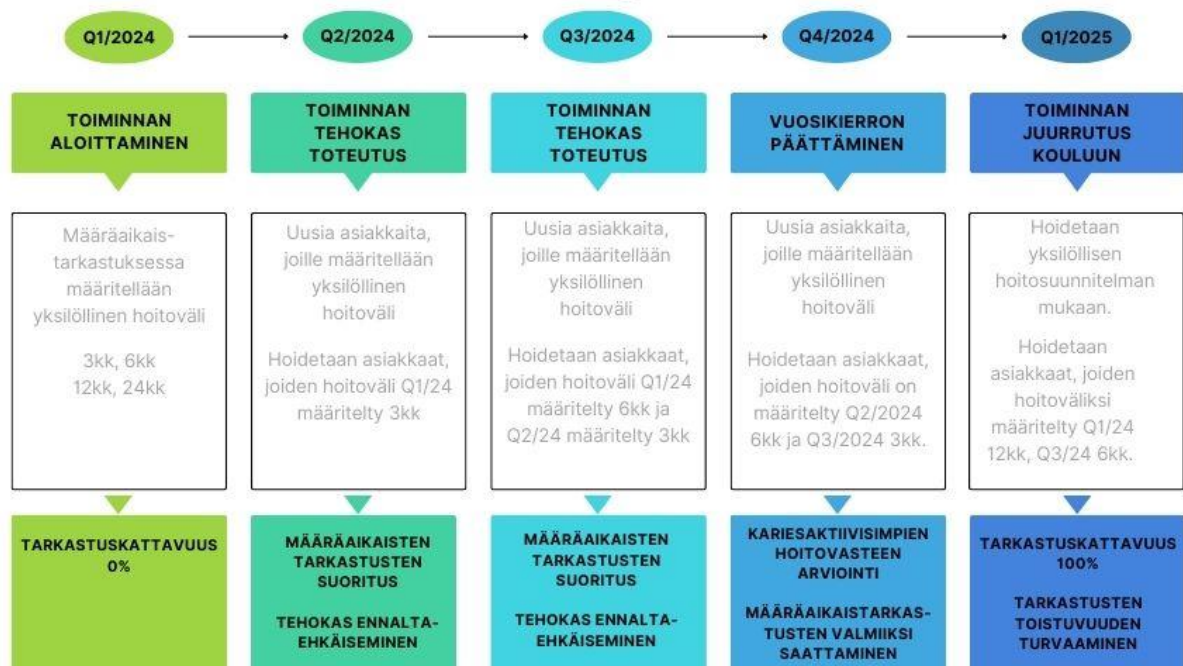
hoitotoimenpiteistä, suuhygienistin tai hammashoitajan ennaltaehkäisytoimintaan. Salkkuvastaanotto on dynaaminen osa oman organisaation toimintaa, joka tukee oman alueen palvelutarpeita. Toimintamalli onkin suunniteltu joustavaksi ja muokattavaksi. Salkkuvastaanoton toimintaympäristönä ei toimi hammashoitola, vaan palveluja tuotetaan lähempänä asiakasta. Koulut, hoivakodit ja tuetun palveluasumisen yksiköt ovatkin tyypillisiä salkkuvastaanoton toimintaympäristöjä.

1.1. Organisaation saamat hyödyt

Salkkuvastaanotto on paljon enemmän kuin vain lisäresurssi. Se on tehokas työkalu, joka mahdollistaa palveluiden kohdentamisen, asiakkaiden tavoittamisen ja uusien yhteistyömahdollisuuksien luomisen. Keskeistä on asiakkaan hoitopolun sujuvoittaminen. Salkkuvastaanotto helpottaa hoitoon pääsyä, mahdollistaa hoitosuunnitelmien mukaisten jatkohoitojen oikea-aikaisen toteutumisen ja tukee yksilöllisen hoitovälien huomioimista.

Kuvassa on havainnollistettu miten, salkkuvastaanotto järjestää toimintansa eri vuosineljänneksillä, jotta se tarjoaa tehokkaita ja jatkuvia palveluja. Salkkuvastaanotolla voidaan neljällä vuosittaisella käynnillä hoitaa yhden koulun määräaikaistarkastusten lisäksi myös ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä. Toimintamalli mahdollistaa yksilöllisen hoitovälin määrittämisen jokaiselle asiakkaalle erikseen. Näin varmistetaan yksilöllinen ja tarpeenmukainen hoito.

Salkkuvastaanoton kierto yksittäisessä koulussa

Organisaation näkökulmasta salkkuvastaanotto tarjoaa joustavuutta toiminnan suunnitteluun. Toiminta voidaan ajoittaa organisaation tavoitteita tukeväksi, jossa samalla huomioidaan mille asiakasryhmälle tehostettua palvelua halutaan tarjota, myös tarjottavien palvelujen laajuutta voidaan tarkentaa. Halutaanko toiminnan pääpainon olevan hoitotoimenpiteissä, määräaikaistarkastuksissa vai ennaltaehkäisevässä toiminnassa? Optimoilla salkkuvastaanoton tarjoamat palvelut voidaan kiinteiden hoitoloiden resursseja myös maksimoida.

1.2. Ajankäytöllisen resurssin maksimointi

Suun terveydenhuollon resurssien tehokas käyttö ja oikea-aikaiset toimenpiteet ovat avainasemassa hoitovelan purkamisessa ja ehkäisemisessä. Yhtenä salkkuvastaanoton tavoitteena on vähentää kiinteän hammashoitolan kuormitusta pienemmistä toimenpiteistä, kuten hoidon tarpeen arvioista, määräaikaistarkastuksista ja ennaltaehkäisevistä käynneistä. Perinteisessä mallissa kariesaktiivinen asiakas tarvitsee useita erillisiä käyntejä kiinteässä hoitolassa, mikä kuluttaa sekä huone- että aikaresursseja. Salkkuvastaanoton hyödyntäminen muuttaa tilannetta merkittävästi, sillä hoitoja voidaan kohdentaa pois kiinteän hoitolan huoneressursista vapauttaen aikaa muiden asiakkaiden laajemmille hoidoille.

Ajankäytöllisen resurssin maksimointi HOITOLASSA VS SALKKUVO.

Salkkuvastaanoton tehokkuutta lisää entisestään se, että jatkohoidon varaus toteutetaan sen toimesta. Kun vastuu jatkohoitosten varaamisesta ei jää asiakkaalle tai hänen huoltajalleen varmistetaan hoitosuunnitelman toteutuminen, joka ehkäisee hoitoon pääsyn viivästyistä.

1.3. Palveluiden kohdentamisen mahdollisuudet

Salkkuvastaanotto mahdollistaa palveluiden joustavan kohdentamisen asiakasryhmille, jotka tarvitsevat erityistä huomiota. Salkkuvastaanotto tarjoaa tehokkaan keinon kohdentaa suun terveydenhuollon palveluita asiakasryhmäkohtaisesti. Kohteena voivat olla esimerkiksi koululaiset, ikäihmiset tai kehitysvammaiset. Oikeanlaisella salkkuvastaanoton palveluiden kohdentamisella vaikutetaan palvelujärjestelmään kuormitusta vähentämisestä ja se mahdollistaa resurssien tehokkaamman käytön. Salkkuvastaanotto toimii myös aktiivisena asiakashankinnan välineenä ja matalan kynnyksen palveluna. Organisaation yhtenä mahdollisuutena on viedä salkkuvastaanotolla palveluita suoraan asiakasryhmille, jotka eivät muuten hakeudu perinteiseen hammashoitolaan.

1.4. Salkkuvastaanotto toiminta tukee hoitolatoimintaa

Salkkuvastaanotto tarjoaa uusia mahdollisuuksia suun terveydenhuollon palveluille. Sen käyttöönotto vapauttaa huoneresursseja muihin tarkoituksiin tai muille ammattilaisille, kun yksi tai useampi hammashoidon ammattilainen siirtyy työskentelemään salkkuvastaanottoon. Näin mahdollistuu kiinteään hoitolan hoituhuoneiden ja hoitoaikojen tehokkaampi käyttö, kun kapasiteettia saadaan lisättyä.

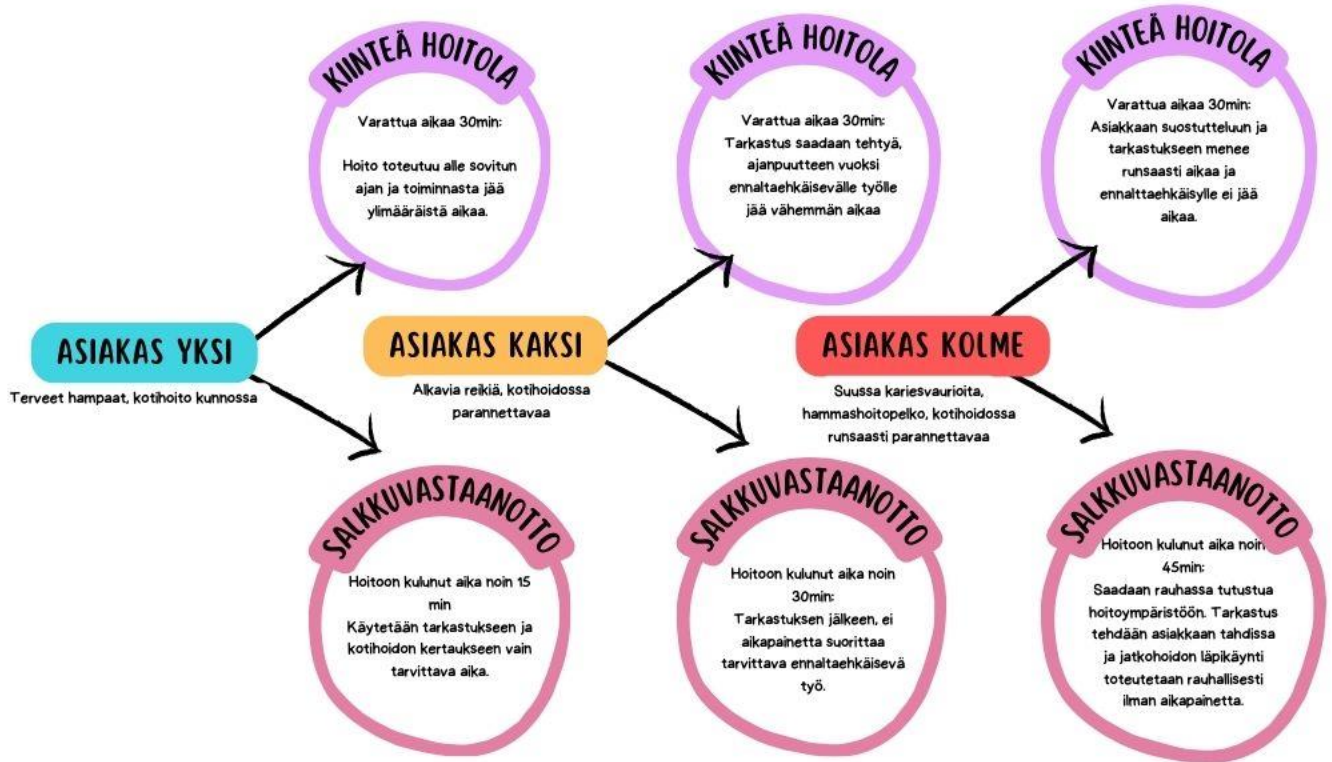
Salkkuvastaanoton avulla palvelut voidaan kohdentaa joustavasti alueille, jolla suun terveyden ongelmat ovat yleisempiä. Esimerkiksi koulupiireissä, joissa tiedetään olevan hoidon tarvetta enemmän kuin muilla alueilla, voidaan yksilöllä tehokkaasti lisätä ennaltaehkäisykapasiteettia kohdennetusti niihin piireihin, joissa ongelmia esiintyy. Näin hoitoloiden jonot eivät kasva ja kiinteät hoitolat voivat keskittyä hoitotoimenpiteisiin.

Edellisessä esimerkissä salkkuvastaanotto toimii myös aktiivisena työkaluna asiakkaiden tavoittamiseen. Suoraan kouluun sijoitettu hoitola tavoittaa myös ne oppilaat, jotka eivät syystä tai toisesta tule vastaanotolle kutsuista huolimatta. Tämä lisää asiakkaiden saavutettavuutta merkittävästi.

1.5. Asiakasryhmien saamat hyödyt

Salkkuvastaanotto tarjoaa joustavuutta ja yksilöllistä palvelua mikä parantaa asiakaskokemusta merkittävästi. Esimerkiksi koululaisia tarkastettaessa ei tarvita tiukkoja aikatauluja, vaan aikaa voidaan

kohdentaa tehokkaasti juuri niille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Näin asiantuntija voi kohdentaa ennaltaehkäisytoimensa juuri sillä laajuudella, kuin kunkin asiakkaan tarve on.

Kuva havainnollistaa, kuinka erilaiset asiakastapaukset vaativat erilaisia lähestymistapoja ja vaikuttavat hoitoon käytettävää aikaan. Tavoitteena on tarjota jokaisella asiakkaalla yksilöllistä hoitoa ja varmistaa, että ennaltaehkäisevään työhön jää riittävästi aikaa silloinkin, kun hoidettavia asioita on enemmän. On ymmärrettävä, että kiinteä hoitoaika ei aina ole optimaalinen ratkaisu, vaan joustavuus on tärkeää asiakaskohtaisen onnistumisen kannalta.

Esimerkiksi kouluympäristössä vanhempien läsnäolo ei ole välttämätöntä, sillä tarkoituksenmukaista on suorittaa tarkastuksia ja ennaltaehkäisytoimia joustavasti koulupäivän aikana. Hoitoja voidaan suorittaa jonotusperiaatteella, koska seuraava asiakas voi odottaa heti vuoroaan valmiina hoitotilan ulkopuolella takana.

Palvelutaloihin ja kotiin vietävien palveluiden osalta saavutettavuus paranee entisestään. Salkkuvastaanotto voi tarjota esimerkiksi tarkastuksia tuetun palveluasumisen yksiköissä tai ensiapua niille, joille hammashoitoon pääsy on muuten vaikeaa. Näissä tapauksissa kuitenkin toiminnan

tehokkuuteen ja turvallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä laajempiin hoitotoimenpiteisiin valmistautuminen vaatii enemmän aikaresurssia.

2. Suun terveydenhuollon salkkuvastaanotto toimintaan vaativat valmistelut

Huolellisella suunnittelulla ja riskien arvioinnilla voidaan varmistaa turvallinen ja laadukas suun terveydenhuolto kaikissa salkkuvastaanoton olosuhteissa. Salkkuvastaanottotoiminnan onnistuminen edellyttää erityistä huomiota aseptiikkaan, sillä vastaanoton toimitila vaihtelee ja voi olla esimerkiksi asiakkaan koti, palvelukoti tai koulu. Nämä tilat eivät välttämättä täytä suun terveydenhuollon aseptisia standardeja sellaisenaan, joten on tärkeää arvioida jokainen toimitila erikseen ennen toiminnan aloittamista. Huomioon otettavia tekijöitä ovat muun muassa tilojen siivoustaso, ilmanvaihdon tehokkuus, jos tarkoituksena on tehdä aerosolia tuottavia toimenpiteitä ja pintamateriaalien kestävyys desinfiointiaineille.

Aseptiset ongelmakohtat	Miten huoneen siivous ja roskahuolto on järjestetty?	Onko aseptiseen toimintaan vaadittavaa välineistöä tarpeeksi kattamaan päivän tarpeet?
	Onko ilmanvaihtokanavien toiminnan tehokkuus riittävä aerosolien poistolle?	Onko särnäjäätteiden kuljettaminen ja oikeanlainen hävittäminen mahdollista?
	Kestävätkö huoneen pintamateriaalit desinfiointiaineiden käyttöä?	Onko asiakkaan tarjoamat tilat tarpeeksi puhtaat turvallisen aseptiikan toteuttamiseksi?

Toimipaikoihin siirryttäessä ja siellä toimiessa suun terveydenhuollon ammattilaisen tulee noudattaa paikallisia turvallisuusohjeita ja toimia henkilökunnan ohjeiden mukaan. Asiakkaan kotona annettavissa palveluissa on suositeltavaa työskennellä aina pareittain työntekijöiden ja potilaiden turvallisuuden

Työturvallisuuteen liittyvät tekijät	Miten toimin evakuointitilanteessa?	Missä on yleinen kokoontumispaikka tai miten poistun asiakkaan kotoa hätätilanteessa?
	Kenellä on tieto missä olet töissä?	Missä on tulen sammutukseen tarvittava välineistö?
		Missä on ensiapuvälineistö, tuleeko ensiapuvälineistö olla mukana?
		Miten toimitaan haastavasti käyttäytyvän asiakkaan kanssa?
	Miten toimitaan onnettomuuden tai työtapaturman sattuessa?	
	Kotikäyntien turvallisuuden huomiointi?	

takaamiseksi. Alla kuvataan niitä turvallisuuteen liittyviä tekijöitä, joita vähintään tulisi arvioida ennen toiminnan aloittamista.

Salkkuvastaanoton toiminta mahdollistaa suun terveydenhuollon palvelujen tarjoamisen joustavasti ja turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, kun aseptiikkaan sekä työntekijöiden- ja potilasturvallisuuteen liittyvät tekijät huomioidaan asianmukaisesti.

Potilasturvallisuuteen
liittyvät tekijät

Onko mukana tarvittava välineistö kaikkiin hammashoitotoimenpiteisiin?

Onko toimenpiteisiin liittyvät komplikaatiot otettu huomioon ja pystytäänkö niihin reagoimaan?

Onko asiakkaan lääkehoito otettu asianmukaisesti huomioon?

2.1. Instrumentaatio salkkuvastaanotolla

Salkkuvastaanoton välineistön kokoamisessa on oltava erityisen huolellinen. Suositeltavaa on hankkia vastaanotolle oma välineistö, joka pidetään erillään hoitolan välineistöstä. Tällä varmistetaan instrumentaation riittävyys myös salkkuvastaanotolle. Se helpottaa myös hygienian ylläpitoa. Ennen toiminnan aloittamista on myös varmistettava, että käytössä on riittävästi kuljetuslaukkuja tai kasseja, sillä salkkuyksikön oma säilytystila ei useammissa tapauksissa riitä kaikille tarvittaville välineille ja suojavarusteille.

INSTRUMENTAATION SUUNNITELU

Laitteisto	Aseptiikka	Ennaltaehkäisy	Hoitovälineistö
<ul style="list-style-type: none"> • Hoitoyksikkö • Asiakstuoli <ul style="list-style-type: none"> ◦ LED-Valaisin ◦ Tarjotintaso • Työntekijän työtuoli • Kannettava tietokone <ul style="list-style-type: none"> ◦ Potilasjärjestelmä ◦ Internetyhteys • Matkapuhelin <ul style="list-style-type: none"> ◦ Turvapuhelin? 	<ul style="list-style-type: none"> • Suojavälineistö <ul style="list-style-type: none"> ◦ Maskit ◦ Hanskat ◦ Visiiri ◦ Työvaatteet • Desinfointiaineet <ul style="list-style-type: none"> ◦ Easydes ◦ FD366 ◦ MD555 • Likaisten instrumenttien laatikko <ul style="list-style-type: none"> ◦ HydraGel • Suojaliinat 	<ul style="list-style-type: none"> • Fluorauvälineistö • Harjausmallit • Käsipeili • Hampaiston puhdistus välineet <ul style="list-style-type: none"> ◦ TestDrive harja ◦ Käsiharja 	<ul style="list-style-type: none"> • Laitteiston lisävälineistö <ul style="list-style-type: none"> ◦ Imujärjestelmän ◦ Mikromootorit ◦ Kolmitoimiruisku • Instrumentaatio <ul style="list-style-type: none"> ◦ Peili ◦ Sondit/mittarit ◦ Hammaskivenpoistovälineet • Kuituvalo • Purentamitta • Kertakäyttötartotin

Aseptiikkavälineistöön on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta hoituhuoneen ja välineiden puhtaus, sekä oikeanlainen säilyttäminen voidaan taata koko toiminnan ajan. Likaisten instrumenttien kuljetus ja käsittely on suunniteltava etukäteen. On tärkeää määritellä, missä likaisia instrumentteja säilytetään ja miten ne sekä niiden kuljetuslaatikot huolletaan. Ennen hoitokäyntiä tulee varmistua, että kaikki tarvittavat välineet ovat puhtaita ja pakattu mukaan.

Salkkuvastaanoton perustaminen edellyttää myös oikeanlaisen hoitoyksikön hankkimista. Kilpailuttamalla sen hetkiset hoitoyksiköiden vaihtoehdot, saadaan paras mahdollinen kuva siitä millainen hoitoyksikkö vastaa omaa palvelutarvetta. Yleisimmin hoitoyksikkö sisältää tehoimun, likavesisäiliö, kolmitoimiruiskun puhdasvesisäiliöineen, mikromoottorin ja ultraäänilaitteen. Laitteistoja ohjataan yleisesti jalkapolkimella. Näillä laitteilla voidaan toteuttaa samat hoitotoimenpiteet kuin kiinteässä yksikössä.

Hoitoyksikön lisäksi tarvitaan säädettävä asiakastuoli, johon voidaan kiinnittää lisävarusteita, kuten LED-valaistus ja instrumenttien tarjotin taso. Työntekijöiden ergonomia varmistetaan hankkimalla sopiva istuin työntekijöille salkkuvastaanottoon. Kannettava tietokone ja toimivat yhteydet potilasjärjestelmään ovat välttämätön potilastietojen ajantasaiseen tarkasteluun ja tallentamiseen. Potilasturvallisuuden kannalta potilasjärjestelmän toiminta salkkuvastaanoton hoitopaikoissa on äärimmäisen keskeisessä osassa.

2.2. Henkilöstön koulutus

Salkkuvastaanotolla työskentelevän henkilöstön tulee saada asianmukainen koulutus laitteiston käyttöön laitteistovalmistajalta tai -myyjältä. Laitteiston hankinnassa on tärkeää varmistaa, että laitteiston hankintahintaan sisältyy käyttökoulutus ja mahdolliset jatkokoulutukset. Lisäksi henkilöstön osaamista on hyvä täydentää koulutuksilla, jotka keskittyvät aseptiikkaan, terveyden edistämiseen ja asiakaskunnan erityispiirteisiin.

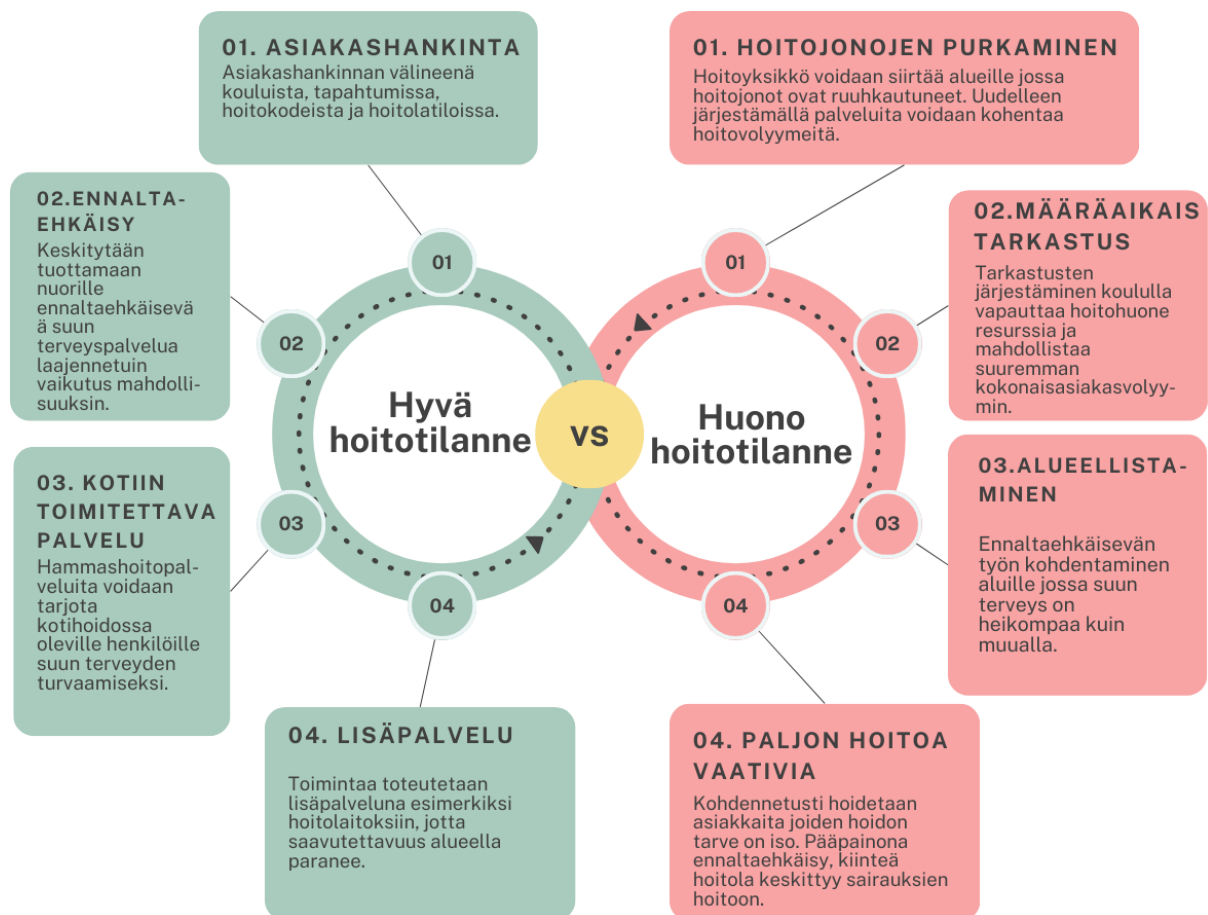
Ennen toiminnan aloittamista jokaisessa uudessa toimipisteessä on suositeltavaa tehdä turvallisuus kävely yhdessä toimispisteen henkilökunnan kanssa. Kävelyllä kartoitetaan mahdolliset työturvallisuusriskit, poistumistiet ja sovitaan yleisistä toimintatavoista esimerkiksi evakointitilanteissa. Mikäli toimipisteen olosuhteet eivät muutu, turvallisuuskävelyä ei tarvitse toistaa jokaisen käynnin yhteydessä.

Kattava koulutus ja ennakoiva turvallisuusuunnittelu varmistavat, että salkkuvastaanoton toiminta on turvallista, tehokasta ja laadukasta kaikissa toimintaympäristössä.

2.3. Palvelutarpeen kartoitus

Ennen salkkuvastaanoton toiminnan aloittamista on tärkeää kartoittaa palvelutarve huolellisesti. Tämä auttaa määrittelemään, millaista toimintaa tarvitaan ja miten se parhaiten tukee alueen suun terveydenhuollon kokonaisuutta. Palvelutarpeen huolellinen kartoitus varmistaa, että salkkuvastaanotossa toteutettavat työtehtävät kohdennetaan oikein ja sen tehokkuus maksimoituu.

Palvelutarpeen kartoitus alkaa asiakasryhmän valinnalla. On tärkeää valita asiakasryhmä, jonka tarpeisiin palvelualueen tulee tehokkaammin vastata. Lisäksi on pohdittava, onko salkkuvastaanoton tarkoitus tehostaa tai ylläpitää nykyistä toimintaa vai tarjota täysin uusia lisäpalveluja.

3. Salkkuvastaanotto toimintayksikön toiminnan suunnittelu

Salkkuvastaanoton toiminnan onnistuminen perustuu huolelliseen suunnitteluun. Ennen toiminnan aloittamista on tärkeää analysoida tavoitteet, toteuttajat, toteutustavat ja vastuut. Tämä auttaa kohdentamaan laite ja instrumentti hankinnat, jolloin vähennetään turhia kustannuksia.

Suunnittelun keskiössä ovat seuraavat kysymykset:

- Mitä toiminnalla halutaan saavuttaa?
- Miten ja mihin toimintaa toteutetaan käytännössä?
- Ketkä toimivat salkkuvastaanotolla?
- Ketkä ovat vastuussa toiminnan eri osa-alueista?

Vastuualueiden määrittely on tärkeää, jotta toiminta on sujuvaa ja turvallista. Vastuualueita voivat olla esimerkiksi laitteistoista ja välineistä huolehtiminen, yhteydenpito ja toiminnan suunnittelu, jatkohoitojen suunnittelu. Toiminnalle voi muodostua myös muita keskeisiä osa-alueita joihin vastuuhenkilön valitseminen voi olla hyödyksi. Vaikka toimintaa voisi periaatteessa hoitaa yksi henkilö, suositellaan useamman henkilön tiimien perustamista työkuorman jakamiseksi ja työturvallisuuden takaamiseksi.

Ennen toiminnan aloittamista on tärkeää ottaa yhteyttä palvelua saavaan organisaatioon ja sopia yhteistyön yksityiskohdista. Salkkuvastaanottotoiminnassa on kolme osapuolta: hoitohenkilökunta, asiakas ja yhteistyökumppani, joka tarjoaa tilat hoitojen toteuttamiseen. Yhteistyön onnistuminen on avainasemassa, ja sen tulee perustua monialaiseen hyötyyn niin asiakkaan, suun terveydenhuollon, kuin hoitotilat tarjoavan yksikön tarpeisiin. Pitkäjänteisen toiminnan kannalta on tärkeää ylläpitää avointa ja läpinäkyvää yhteistyötä, jotta kaikki osapuolet näkevät toiminnan hyödyt.

3.1. Operaattorin valinnassa ja tiimimallin rakentamisessa huomioitavia tekijöitä

Salkkuvastaanoton tehokkuus riippuu pitkälti henkilöstön osaamisesta ja ominaisuuksista. Vaikka ihanteellisinta olisi palkata yksikköön omat työntekijät, käytännössä tämä ei ole usein mahdollista.

Tiimimalli tarjoaa joustavan ratkaisun, jossa kootaan ryhmä hammaslääkäreitä, suuhygienistejä ja hammashoitajia, jotka voivat osallistua salkkuvastaanoton työhön omien aikataulujensa ja vahvuksiensa perusteella.

Tiimimallin avulla voidaan hyödyntää jokaisen yksilön vahvuuksia ja vähentää yksittäisten työntekijöiden kuormitusta. Fyysisesti raskaammat tehtävät, kuten tavaroiden kuljettaminen, voidaan jakaa vahvemmillä henkilöille, kun taas toiset voivat kokemuksensa turvin keskittyä jatkohoitujen suunnitteluun, viestintään tai instrumenttien käsittelyyn. Tiimin perustamisen yhteydessä on tärkeää sopia selkeät viestintäkäytännöt niin tiimin sisällä, kuin muiden sidosryhmien kanssa.

Tiimimallin tulisi perustua vapaaehtoisuuteen, jonka jäsenet toimivat salkkuvastaanotossa omasta tahdostaan. Parhaimmillaan tiimiin kuulumisen voidaan kokea osana työntekijöiden monipuolista tehtävänkuva. On tärkeää huomioida, että salkkuvastaanotto työ vaatii erilaisia taitoja kuin perinteinen vastaanottotyö.

3.2. Toiminnan jalkauttaminen ja käytännön toteutus

Salkkuvastaanottotyön toimintaperiaate on samalainen kuin kiinteässä hammashoitolassa, mutta liikkuvuus vaati erityistä suunnittelua ja organisointia. Yksikön käyttöönotto vaatii hoitotiimiltä aikaa ja huolellisuutta. Varsinkin ensimmäisiin käyttöönottokertoihin kannattaa varata runsaasti aikaa, jotta voidaan varmistaa aseptiikka, työn ergonomiset tekijät ja hoitotyön sujuvuuden turvaaminen. On ilmeistä, että kokemuksen karttuessa ja toistuvasti samoihin toimipisteisiin palatessa käyttöönottoprosessi nopeutuu huomattavasti.

Huolellinen suunnittelu on onnistumisen kulmakiviä. Hoitoajat, toimipisteessä vietettävä aika, asiakasmäärät, asiakaskohderyhmä ja tarvittavien välineet on mietittävä etukäteen. Varsinkin

tietojärjestelmien toimivuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä toimimaton potilasjärjestelmä tai internetyhteys estää koko potilastyön toteutuksen salkkuvastaanoton etäpisteissä.

Asiakkaat rekisteröidään potilastietojärjestelmään ennen hoitokäyntiä. Hoitolistojen hallinnassa voidaan hyödyntää kahta erilaista lähestymistapaa: Ensimmäinen tapa asiakkaiden lisäämiseen on Walk-in tyyllisesti sitä mukaan kuin asiakkaita saapuu hoitoon, tämä soveltuu parhaiten aikuispotilaiden hoitamiseen. Toinen varsinkin koululaisten tarkastamiseen koulussa sopiva tapa on ennakollinen listaaminen. Tarkoituksena on selvittää kaikki koululaiset, jotka tulee tarkastaa ennen toimipisteestä poistumista. Päivien suunnitteluun tulee sisällyttää koululaisten lukujärjestysten hallinta, jolloin mahdollistetaan pisin mahdollinen ajanjakso tarkastusten toteuttamiseen. Tarkoituksena on siis selvittää kuinka kauan lapset ovat koululla viikon aikana. Tehokkaan asiakasmassan hallinnan varmistamiseksi potilaat voidaan asettaa hoitopäivän aamuna hoitolistalle ja poistaa koko viikon asiakasjoukosta. Tämä mahdollistaa joustavan toiminnan, esimerkiksi poissaolojen tai aikataulumuutosten huomioimisen, ja mahdollistaa esimerkiksi koulusta poissa olevien oppilaiden hoitoajan siirtämisen joustavasti seuraaville päiville.

Salkkuvastaanotton asiakaskäynti esimerkit

Esimerkkiviikon tavoitteena on tarkastella 65 asiakasta yksittäisestä koulusta. Kuvastaa hoituhuoneen perustamisena vaikutuksia työhön.

Asiakkaiden ja huoltajien informointi on tärkeää. Yleisesti voikin todeta, että mahdollisimman laaja kattavuus ja toiminnan tarkoitusten selvittäminen auttaa kaikissa salkkuvastaanotto toiminnan vaiheissa, aina toiminnan aloittamisesta toiminnan juurruttamiseen.

Tiedotteet, Wilma tai muut viestintäkanavat auttavat pitämään kaikki ajan tasalla jatkohoitoajoista ja -suunnitelmista. Hyvään työtapaan on myös varmistaa, että esimerkiksi asiakkaiden huoltajilla on tiedot suoraan yhteydenottoon huollettavansa asioiden käsittelyyn. Jatkohoitajien järjestäminen on tehokkainta, kun hoitohenkilökunta varaa ja lähettää jatkoajat suoraan asiakkaille kotiin. Tämä varmistaa hoidon jatkuvuuden ja ehkäisee tiedonkulun katkoksia.

Salkkuvastaanoton informoinnin polku

4. Suun terveydenhuollon salkkuvastaanottotyön juurruttaminen

Salkkuvastaanottotyön juurruttaminen on pitkäjänteinen prosessi, joka vaatii suunnitelmallisuutta ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Toiminnan onnistumisen kannalta on keskeistä varmistaa säännöllinen läsnäolo samoissa kohteissa, luoda luottamusta asiakkaisiin salkkuvastaanotto toiminnasta ja tarjota laadukasta perushoitoa. Vahvojen yhteistyöverkostojen rakentaminen paikallisten toimijoiden kanssa laajentaa yksikön tavoitavuutta ja auttaa tunnistamaan hoitotarpeita myös alueellisesti organisaation

palvelualueella. Salkkuvastaanoton hyödyt, tulee tehdä näkyväksi niin oman organisaation sisällä kuin yhteistyökumppaneille ja väestölle. Vakiintunut ja motivoitunut tiimi on korvaamaton osa toiminnan juurruttamista. Toiminnan vuorovaikuttavuus ulkoisten organisaatioiden kanssa ja tiimin henkilöstön pysyvyys mahdollistavat pitkäjänteisen salkkuvastaanoton juurruttamisen. Huolellinen suunnittelu ja resurssien kohdentaminen kohteeseen siirtymiseen, hoitotilojen valmisteluun ja yksikön ylläpitoon ovat myös tärkeitä menestystekijöitä.

4.1. Salkkuvastaanotolla tapahtuvan hammashoitotyön toistuvuus ja sen vaikutukset työn juurrutukseen.

Salkkuvastaanotto toiminnan säännöllisyys on keskeinen tekijä sen vaikuttavuuden ja tehokkuuden kannalta. Toistuvat käynnit samoissa hoitopaikoissa luovat pysyvyyden tunnetta ja luottamusta asiakkaiden keskuudessa, mikä lisää palvelun tehokkuutta ja houkuttelee yhä useampia sen piiriin. Tämä laajentunut asiakaskunta puolestaan vähentää kiinteän hammashoitolan kuormitusta, kun suun terveystarkastukset ja muut rutiininomaiset toimenpiteet voidaan suunnitella salkkuvastaanoton varaan. Varsinkin pelkopotilaiden hoidossa koetaan edellä mainittuja hyötyjä.

Säännöllinen läsnäolo samoissa kohteissa tehostaa myös vastaanoton toimintaa. Kun hoitohenkilökunta on jo tutustunut tiloihin ja toimintatapoihin, aikaa ei kulu turhaan uusien asioiden opetteluun. Myös suunnittelu on helpompaa, kun kokemusta on kertynyt aiemmista käynneistä. Näin salkkuvastaanotto voi toimia sujuvasti eri hoitopaikkojen välillä ja tarjota palvelujaan laajemmalle alueelle resurssien niin mahdollistaessa.

Tiimimallin hyödyntäminen on erityisen tärkeää toiminnan toistuvuuden turvaamisessa. Kun useampi työntekijä on perehtynyt salkkuvastaanoton toimintaan, tieto ja taidot säilyvät myös yllättävien poissaolojen tai henkilöstövaihdosten yhteydessä. Tiimimalli mahdollistaa myös joustavan työkuorman hallinnan ja yksilöllisten vahvuuksien hyödyntämisen. Eri työntekijöiden osaamisalueet täydentävät toisiaan, mikä tekee liikkuvasta toiminnasta monipuolisempaa ja vastaa paremmin erilaisiin hoitotarpeisiin.

Yhteenvetona voidaan todeta, että salkkuvastaanoton toimipaikoilla käyntien säännöllisyys ja tiimityöskentely ovat avainasemassa sen vaikuttavuuden ja tehokkuuden maksimoimisessa. Ne luovat vakaan pohjan toiminnalle, lisäävät sen näkyvyyttä ja tunnettavuutta, laajentavat asiakaspohjaa ja

mahdollistavat joustavan palvelun tarjoamisen erilaisissa ympäristöissä. Säännöllisyys ja tiimityöskentely eivät ainoastaan hyödytä potilaita, vaan myös tehostavat yksikön toimintaa ja parantavat työtyytyväisyyttä.

5. Lopuksi

Salkkuvastaanoton käyttöönotto suun terveydenhuollon organisaatiolle tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia parantaa suun terveydenhuollon saatavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Asiakaslähtöinen toimintatapa, ennaltaehkäisevän hoidon painottaminen ja joustavat palvelut hyödyttävät niin asiakkaita kuin palveluntarjoajia. Huolellisella suunnittelulla, osaavalla henkilöstöllä ja toimivalla yhteistyöllä voidaan luoda kestävä ja tuloksellinen toimintamalli, joka vastaa nykypäivän suun terveydenhuollon haasteisiin. Salkkuvastaanotolla tehty työ on investointi tulevaisuuteen, joka edistää suun terveyttä ja hyvinvointia laajasti väestössä. Sen tuominen osaksi omaa organisaation palvelumahdollisuuksia avaa joustavan tavan ratkaista nykyaikaisia työelämän ongelmia.